

INHOUD

	Voorwoord	II
1	IK ZAL JE KRIJGEN! – VERSIERTRUCS	13
1.1	KIJK NAAR ME	14
	Kleurrijk: paradijsvogels	14
	Imposant: edelhert	15
	Lichtgevend: vuurvliegjes	16
	Trots: pauwen	17
	Creatief: kogelvissen	17
	Blaaskaak: fregatvogels	18
	Artistiek: prieelvogels	18
1.2	DANS MET MIJ	20
	Zigzag: stekelbaars	20
	Koning van de disco: pauwspin	20
	Elegantie: fuut	21
	Liefdesballet: zeepaardjes	21
	Synchroon: flamingo's	22
1.3	LEKKERE LUCHTJES	23
	Smaken verschillen: dromedaris	23
	Fijnzinnig: zijdevlinder	24
	Onmiskkenbaar: muskusherten	25
1.4	LIEFDESLIEDJES	26
	Tophits: bultrug	26
	Zangkampioen: nachtegaal	27
	Sirenes: gibbons	27
	Pompende bassen: bootzmanvis	28
	Blaasmuziek: kikkers	29

1.5	STRIJD DER RIVALEN	30
	In de ring: kangoeroes	30
	Duwen en trekken: vliegend hert	30
	Kaboem: muskusos	31
	Stoer: zebra	31
	Afgerost: haas	32
	Hoofdwerk: edelhert	32
	Gespietst: zwarte neushoorn	33
	Versiertrucs	34
2	IK HEB JE! – DE PARING	37
2.1	ÉÉN KEER IN JE LEVEN? OVER DIEREN DIE ZELDEN OF NOOIT SEKS HEBBEN	42
	Zuinig bewaren: mieren	42
	Geen zin: reuzenpanda	43
	Raadselachtig: paling	44
	Eenmalig: bijen	44
	Om de zeventien jaar: cicaden	45
2.2	VAAK EN BIJNA ALTIJD	46
	Ongezond: breedvoetbuidelmuis	46
	Duurseks: wandelende tak	47
	Altijd zin: bonobo's	47
	Aldoor: leeuw	48
2.3	ALLEMAAL SAMEN	49
	De burens langs: zeepokken	49
	Allemaal tegelijk: paloloworm	49
	Sneeuwvui onder water: steenkoralen	50
	Stapelseks: muiltje	51
	Spaghettiseks: slangen	51
	Iedereen met iedereen: lieveheersbeestjes	52
2.4	DICHTBIJ EN HEEL VER WEG	53
	Afstandsbediening: papiernautilus	53
	Voor altijd samen: diepzeehengelvissen	53
	In het voorbijzwemmen: kwalen	54
	Klem: honden	55

2.5 SUPERSPORTIEF	57
In de lucht: gierzwaluw	57
Bungee-seks: naaktslakken	57
Dansend: schorpioenen	58
Piemelgevecht: platwormen	58
Polonaise: mierenegel	59
Op z'n kop: vleermuizen	60
2.6 LIST EN BEDROG	61
Met de mond: cichliden	61
Mannensekstruc: meeltor	61
Uitgekookt: zeekatten	62
Struikeldraad: zilvervisje	63
Zo doen de dieren het	64
Geniale genitaliën: piemels	67
Geniale genitaliën: vulva, vagina en meer	71
2.7 ALS LIEFDE PIJN DOET	74
Gevaarlijk: wespspin	74
Vasthoudend: haaien	74
Kort maar krachtig: huiskat	75
Gewelddadig: eenden	76
Wreed: bedwants	76
Weekdierwapen: wijngaardslak	77
Dodelijk: bidsprinkhanen	78
2.8 ALLES ONDER CONTROLE	79
Lepeltruc: waterjuffers	79
Wegwezen: koolwitje	79
Potdicht: mol	80
Op voorraad: kip	80
Aan banden gelegd: krabspinnen	81
2.9 OMKOPING, BETALING, CADEAUS	82
Seks tegen betaling: adeliëpinguïn	82
Liefde gaat door de maag: ijsvogel	83
Omkoping: schorpioenvliegen	83
Seks na vlooien: java-aap	84

2.10	SOORT ZOEKT SOORT	85
	Mannen onder elkaar: dolfijnen	85
	Mannen overbodig: renhagedissen	86
	Spermadonor gezocht: Dougalls stern	86
	Topduo: leeuw	87
	Wie is de baas?: cavia's	88
3	ALS DE KLEINTJES KOMEN	91
3.1	ZWANGERSCHAP	94
	Meneer mama: zeepaardjes	94
	Verrassingsei: schildpadden	95
	Dubbelop: haas	95
	Zwangerschapspauze: ree	96
	Een hele mond vol: Darwins bekbroeder	96
	Een ei is een ei? Vergeet het maar!	98
	Geduld is een schone zaak	101
3.2	GEBORTE	103
	Dubbele geboorte: kangoeroes	103
	Vrije valhoogte: giraffen	104
	Op z'n kop en met vangnet: vleermuizen	105
	Het eerste tandje: kip	105
	Staart eerst: dolfijnen	106
	Weken en weken: dwergtandkarper	106
3.3	VADERS EN MOEDERS	107
	Een zware last: reuzenwaterwantsen	107
	Een groot offer: zevenarmige octopus	107
	Driehoeksverhouding: heggenmus	108
	Liefdevolle kannibaal: Siamese kempvis	109
	Miljoenen nakomelingen: fruitvliegje	110
	Werkverdeling: keizerspinguïn	110
	Alles voor de kinderen: steekmuggen	112
	Dikke koningin: termieten	112
	Moederskindje: bonobo	113



3.4 EEN ZWARE BEVALLING	114
Bloed in de baarmoeder: zandtijgerhaai	114
Zwangerschapsgaten: pipa	115
Zwanger in een ander lichaam: kakkerlakkendoder	116
Niet voor tere zieltjes: Pyemotes-mijt	116
Uiers en tepels	118
3.5 KINDERLEVEN	120
Nooit loslaten: luiaard	120
Speling van het lot: slurfwormen	120
Moederziel alleen: zeeschildpadden	121
Goede ouders: raaf	122
Paardrijden: schorpioenen	122
Crèche: grauwe gans	123
Melkbar: kangoeroes	123
Voorjaarsontwaken: ijsbeer	124
3.6 FAMILIELEVEN	125
Samengesteld gezin: struisvogel	125
De hele familie: stokstaartje	126
Vrouwenkudde: Afrikaanse olifant	127
Zorgzame moedergemeenschap: wild zwijn	128
Vrouwencommando: gevlekte hyena	129
Macho: mantelbaviaan	129
Pleegouders tegen wil en dank: koekoek	130
Adoptie: chimpansee	131
Adoptie II: leeuw	131
Woongroep: weervogels	132
Alleenstaande moeder: bruine beer	132
Regenboogfamilie: zwarte zwaan	133
Een leven lang trouw: bever	134
Liever alleen: orang-oetans	134
Dierenkinderen	136
DIERENREGISTER	141



Krijgen spinnen ook baby's?

Kunnen dieren homo zijn?



HOE DOEN DE DIEREN HET?

Hebben dieren ook seks?

Hoe doen olifanten het?

En wat doen slangen met elkaar?

Zulke vragen stellen nieuwsgierige kinderen als je met ze over seks praat. Eigenlijk vraagt iedereen zich toch weleens af hoe al die verschillende dieren aan hun jongen komen? Dit is een boek om in te bladeren en te lezen, een boek over dieren, hier bij ons en op de verst afgelegen plekken van onze aarde.

- Hoe vinden en veroveren ze een partner?
- Op welke manieren doen ze aan seks?
- Hoe ontstaan dierenkinderen?
- En hoe worden ze uiteindelijk geboren?

Elke diersoort heeft in de loop van de tijd zo zijn eigen strategieën voor deze dingen ontwikkeld. Als wij er met onze mensenogen naar kijken, kunnen we vaak alleen raden wat de bedoeling is van hun gedrag. Of het echt altijd is zoals we denken, kan niemand met zekerheid zeggen. De dieren zelf kunnen we het niet vragen. Maar als je echt goed gaat opletten, blijf je je verbazen.

Op de bladzijden hierna staan allerlei grappige en verrassende, griezelige en vreemde, vertrouwde en opmerkelijke verhalen – voorbeelden van de ontelbare verschillende manieren waarop dieren het met elkaar doen.

Eén ding staat wel vast: je kunt het zo gek niet verzinnen of het komt voor!



IK ZAL JE KRIJGEN!

VERSIERTRUCS



DOEK OP!

Als het tijd wordt voor de liefde hebben dieren het er heel druk mee om een geschikte partner te vinden. Het gaat er daarbij vooral om voor nakomelingen te zorgen en zo hun unieke eigenschappen door te geven aan de volgende generatie. Meestal moeten de mannetjes indruk zien te maken en mogen de vrouwtjes kiezen. Dus wordt er met volle overgave toneelgespeeld, gezongen, gedanst en gevochten. Het kost veel energie om de concurrent de loef af te steken. Maar als dat eenmaal is gelukt en de beslissing is gevallen, duurt de eigenlijke paring meestal heel kort.

KIJK NAAR ME

KLEURRIJK:

Paradijsvogels

Je moet de aandacht zien te trekken. De verschillende paradijsvogels van Nieuw-Guinea maken van deze nood een verrukkelijk kleurenspektakel. De mannetjes, die normaal al kakelbont door het leven gaan, doen er in de strijd om de vrouwtjes nog een schepje bovenop. Door hun veren op te zetten, dansjes te doen en hun vleugels en nek op een bepaalde manier te bewegen, toveren ze bijvoorbeeld opeens gezichtjes op hun veren. Sommige zitten op hun tak als een vulkaanuit-

barsting op pootjes, andere lonken met waaierende verentooien.

Bij sommige soorten komen de mannetjes op een speciale plek samen. Meestal wordt er van tevoren grondig opgeruimd, takjes worden verwijderd en bladeren opzij geveegd. Zo wordt ook de baltsarena mooi. Iedere vogel heeft zijn eigen plaats, afhankelijk van de pikorde: de oudste en mooiste hanen staan vooraan. Wie nieuw en jong is, mag best meedoen, maar zal niet gauw een vrouwtje imponeren.

En dan beginnen ze allemaal tegelijk te huppen, te zingen en te fladderen. De vrouwtjes zien het spektakel aan



en maken hun keus. Meestal zoeken ze natuurlijk de mooiste en de beste dansers uit, die vervolgens meteen in actie mogen komen om hun partners te bevruchten.

IMPOSANT:

Edelhert

Elk jaar opnieuw groeit er op de kop van het edelhert een fantastisch bouwwerk van bot, huid en haar: het gewei. Trots loopt het mannetje er luid brullend mee door het herfstbos, zodat alle vrouwtjes het goed kunnen zien: ik ben mooi, ik ben sterk, ik wil paren! Hoe imposanter het gewei, hoe groter de kans bij de hinde. Een groot gewei is bovendien goed te gebruiken als wapen in het gevecht met

andere herten. Aan het eind van de winter valt het pracht ding gewoon van zijn kop. Soms blijft het in een boom han-



gelijke twaalfender

gen. Dat is niet erg. In de zomer groeit er gewoon weer een nieuw gewei aan. En dat wordt dan nog groter en nog indrukwekkender dan het oude.

LICHTGEVEND:

Vuurvliegjes

Wie op een warme zomeravond weleens vuurvliegjes heeft gezien, weet hoe mooi ze zijn, de neongroene stipjes die met honderden tegelijk door de lucht dansen. Vuurvliegjes (eigenlijk zijn het geen vliegen, maar kevers) doen dit niet voor de lol, ze hebben er een serieuze bedoeling mee: ze zoeken een partner. Bij daglicht zijn de zwartbruine insecten niet bepaald moeders mooiste, maar in het donker krijgen ze iets sprookjesachtigs. Meestal kunnen alleen de mannetjes vliegen. De vrouwtjes zitten

op de grond naar de lichtshow te kijken en seinen ijverig terug. Dankzij hun heel eigen morsecodes, met een eigen ritme en seinlengte, kunnen de verschillende keversoorten elkaar makkelijk vinden en begrijpen.

Maar pas op: de vrouwtjes van een bepaalde Noord-Amerikaanse soort zijn goed in vreemde talen! Ze halen een listige truc uit door precies zo te seinen als de vrouwtjes van een andere soort. Het mannetje dat erop afkomt mag jammer genoeg niet paren, maar belandt als avondeten tussen de gulzige kaken van een bedriegster.





TROTS:
Pauwen

Pauwhanen hebben extreem lange staartveren die ze als een indrukwekkende waaier kunnen opzetten. Ze komen bij elkaar op een grote open plek, waar ze de hennen allemaal tegelijk laten zien hoe mooi ze zijn. Met ruisende veren trippelen ze in het rond om hun glanzende kleurenpracht te tonen. Hoe meer pauwenogen een haan heeft, hoe meer zijn veren glimmen en hoe symmetrischer het ogenpatroon is, hoe meer kans hij maakt bij de hennen. Ook de kuikens van zo'n succesvolle haan zijn robuuster en sterker dan de kuikens van zijn concurrenten en zullen als volwassen hanen op een dag de prachtigste waaiers opzetten.

CREATIEF:

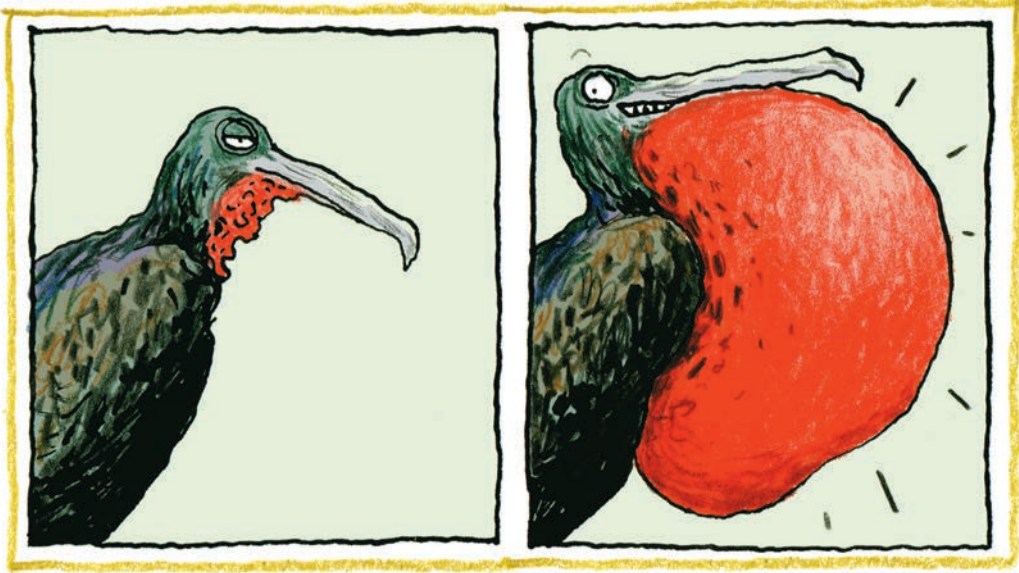
Kogelvissen

Veel kogelvismannetjes gedragen zich als echte kunstenaars als ze het nest voor hun vrouwtje inrichten. Dagenlang zwemmen ze onvermoeibaar vlak boven de grond om met hun vinneten een ribbelpatroon in het zand te maken. Op die manier ontstaat een wonderlijke cirkel die uitwaaiert over de zeebodem.



Een langs zwemmend vrouwtje ziet meteen dat dit een prima plek is om kuit te schieten, dus om haar eitjes te leggen. Ze zwemt naar het midden van de cirkel, waar haar creatieve man zacht in haar kin bijt, want zo beginnen kogelvissen aan de paring.

fregatvogel



normaal

bij de balts

BLAASKAAK:

Fregatvogels

Als je ze zo ziet zou je het niet zeggen, maar de mannetjes van de fregatvogel zijn kampioen bellenblazen. In de baltstijd zijn de zeevogels een tijdlang keihard aan het werk. Ze vliegen naar de hoogste boomtakken, slaan met hun vleugels, kleppen met hun snavel en blazen hun knalrode keelzak op tot een reusachtige bel. Kennelijk vallen de vrouwtjes als een blok voor grote rode ballonnen. Nadat zij hun partner hebben gekozen, loopt die hele mannelijke schoonheid snel weer leeg. Als het leven weer zijn gewone gangetje gaat, herinnert alleen een verschrompeld zakje aan de hals nog aan de volle, ronde ballon.

ARTISTIEK:

Prieevogels

Wat een toestand! Om een vrouwtje te lokken zijn prieevogelmannetjes maandenlang bezig een liefdesnest te bouwen, in te richten en te versieren. Omdat hij er zelf niet heel opvallend uitziet en niet kan pronken met een opzienbarend verenkleeft of een mooi dansnummer, probeert hij de dames voor zich te winnen met zijn artistieke talent. Kijk eens, ik heb het mooiste prieel van allemaal!

Na de bevruchting speelt het kunstwerk trouwens helemaal geen rol meer. De vrouwtjes leggen hun eitjes in doodgewone nesten in de bomen. Alle prieevogelsoorten hebben hun eigen veroveringstactiek.